Lakivaliokunta

Eduskunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tieliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan lakivaliokunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle tieliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 180/2017 vp). Valiokunta on pyytänyt Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä ja erityisesti seuraamusjärjestelmästä ja siihen liittyvästä menettelystä. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry ottaa pyydetysti kantaa vain seuraamusjärjestelmään ja siihen liittyvään menettelyyn ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Tieliikennelaki

6 Luku Liikennerikkomus ja liikennevirhemaksu

Esityksessä ehdotetaan käyttöönotettavaksi hallinnollista sanktiota, liikennevirhemaksua, joka olisi seuraamuksena lievistä liikenteen rikkomuksista. SKAL kannattaa tätä voimakkaasti, mutta esittää kuitenkin lisäyksiä ja muutoksia joihinkin liikennevirhemaksua koskeviin kohtiin.

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja vaarallisten aineiden kuljetus

Liikennevirhemaksun piiriin tulisi ottaa myös tiettyjä tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä (ajo- ja lepoajat) sekä tiettyjä vaarallisten aineiden kuljettamista koskevien säännösten rikkomukset. Näitä olisivat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen hyvämaineisuutta koskevan säännöksen vakavuusasteeltaan lievimmiksi luokitellut rikkomukset.

Näin ollen tulisi tieliikennelain 6 lukuun lisätä kaksi uutta pykälää seuraavasti:

xxx § Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä koskevat rikkomukset

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajalle voidaan määrätä lain liikenteen palveluista 320/2017 II osan 4 luvussa säädetyn tieliikenteen sosiaalilainsäädännön tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta vähäisestä rikkomisesta xx euron liikennevirhemaksu, jos hän rikkoo ajo- ja lepoaika- tai ajopiirturiasetuksen säädöksiä siten, että rikkomus luokitellaan EU:n liikenteenharjoittaja-asetusta (1071/2009) täydentävän asetuksen 403/2016 liitteen I mukaisesti vakavuusasteeltaan lievimmäksi rikkomukseksi (SI).

Kyseisiä lievimpiä (SI) rikkomuksia ovat seuraavat:

- Vuorokautinen 9 tunnin ajoaika ylittyy, kun sen pidentäminen 10 tuntiin ei ole sallittu 10h ≤ ...< 11h
- Vuorokautinen 10 tunnin ajoaika ylittyy, kun pidentäminen on sallittu 11h ≤ ...< 12h
- Viikoittainen ajoaika ylittyy 60h ≤ ...< 65h

- Kahden peräkkäisen viikon aikainen kokonaisajoaika ylittyy 100h ≤ … < 105h
- Yhtäjaksoinen 4,5 tunnin ajoaika ylittyy ennen taukoa 5h ≤ …< 6h
- Riittämätön alle 11 tunnin vuorokautinen lepoaika, kun lyhennettyä vuorokautista lepoaikaa ei sallita 8h30 ≤ … < 10h
- Riittämätön alle 9 tunnin lyhennetty vuorokautinen lepoaika, kun lyhentäminen sallitaan 7h ≤ … < 8h
- Riittämätön alle 3 tunnin + 9 tunnin jaettu vuorokautinen lepoaika 3h + [7h ≤ … < 8h]
- Riittämätön alle 9 tunnin vuorokautinen lepoaika monimiehityksessä 7h ≤ … < 8h
- Riittämätön alle 24 tunnin lyhennetty viikoittainen lepoaika 20h ≤ …< 22h
- Riittämätön alle 45 tunnin viikoittainen lepoaika, kun lyhennettyä viikoittaista lepoaikaa ei sallita 36h ≤ …< 42h
- Kuusi peräkkäistä 24 tunnin jaksoa edellisestä viikoittaisesta lepoajasta laskettuna ylittyy 3h ≤ … < 12h
- Kaksitoista perättäistä 24 tunnin jaksoa edellisestä säännönmukaisesta viikoittaisesta lepoajasta laskettuna ylittyy 3h ≤ …< 12h
- Viikoittainen lepoaika pidetty kahdentoista perättäisen 24 tunnin jakson jälkeen 65h < … ≤ 67h
- Ajoaika kello 22:n ja 6:n välisenä aikana yli kolme tuntia ennen taukoa, jos ajoneuvo ei ole monimiehityksessä 3h < … < 4,5h
- Käytetään väärää piirturilevyä tai kuljettajakortti on ajopiirturin väärässä aukossa (monimiehitys)
- Viikoittainen 48 tunnin enimmäistyöaika ylittyy, jos mahdollisuus pidentää se 60 tuntiin on jo käytetty 56h ≤ … < 60h
- Viikoittainen 60 tunnin enimmäistyöaika ylittyy, jos 8 artiklan mukaista poikkeusta ei ole myönnetty 65 ≤ … < 70h
- Ei ole pidetty riittävää pakollista taukoa, jos työaika on 6–9 tuntia 10 < … ≤ 20 min
- Ei ole pidetty riittävää pakollista taukoa, jos työaika on yli 9 tuntia 20 < … ≤ 30min
- Yötyötä tehtäessä päivittäinen työaika kullakin 24 tunnin ajanjaksolla, jos 8 artiklan mukaista poikkeusta ei ole myönnetty 11h ≤ … < 13h

xxx § Vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat rikkomukset

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajalle voidaan määrätä lain vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994 tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta vähäisestä rikkomisesta xx euron liikennevirhemaksu, jos hän rikkoo vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevia säädöksiä siten, että rikkomus luokitellaan EU:n liikenteenharjoittaja-asetusta (1071/2009) täydentävän asetuksen 403/2016 liitteen I mukaisesti vakavuusasteeltaan lievimmäksi rikkomukseksi (SI).

Kyseisiä lievimpiä (SI) rikkomuksia ovat seuraavat:

- Ajoneuvoa ei valvota asianmukaisesti tai sitä ei ole pysäköity asianmukaisesti
- Kuljetusyksikössä on enemmän kuin yksi perävaunu/puoliperävaunu
- Ajoneuvo ei ole enää hyväksymisvaatimusten mukainen, mutta ei aiheuta välitöntä vaaraa
- Ajoneuvossa ei ole vaadittuja toimivia sammuttimia
- Ajoneuvossa ei ole ADR-määräyksissä tai kirjallisissa ohjeissa vaadittuja varusteita

- Kuljetetaan vahingoittuneita pakkauksia, IBC-pakkauksia tai suurpäällyksiä taikka vahingoittuneita puhdistamattomia tyhjiä pakkauksia
- Kuljettaminen tapahtuu irtotavarana kontissa, joka ei ole rakenteellisesti käyttökelpoinen
- Säiliöitä/säiliökontteja (myös tyhjiä ja puhdistamattomia) ei ole suljettu asianmukaisesti
- Ajoneuvossa ja/tai säiliössä on virheelliset merkinnät, varoituslipukkeet tai suurlipukkeet
- ADR-määräysten mukaisia kirjallisia ohjeita ei ole tai kirjalliset ohjeet eivät koske kuljetettavia aineita

Nopeusrajoitukset

Nopeusrajoitusten rikkomisesta säädettäisiin ehdotetun lain 165 §:ssä. Pykälässä ei ole määritelty toleranssirajoja kaikkein pienimmille ylinopeuksille, vaan ehdotuksen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti nopeusrajoituksen ollessa enintään 60 kilometriä tunnissa voidaan enintään 5 kilometriä tunnissa ylinopeudesta määrätä 70 tai 100 euron liikennevirhemaksu. Vastaavasti 2 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että nopeusrajoituksen ollessa yli 60 kilometriä tunnissa voitaisiin enintään 5 kilometriä tunnissa ylinopeudesta määrätä 50 euron liikennevirhemaksu.

SKAL katsoo, että liikennevirhemaksun toleranssiraja tulisi määrätä siten, että yli 5 kilometriä tunnissa ja enintään 10 kilometriä tunnissa ylinopeuksista voisi määrätä 70 euron tai 100 euron liikennevirhemaksun nopeusrajoituksesta riippuen. Enintään 5 kilometriä tunnissa ylinopeuksista seurauksena olisi huomautus. Tämä siksi, että ajoneuvoa kuljetettaessa ajonopeus vaihtelee luonnostaan hieman, vaikka kuljettaja pyrkisikin säilyttämään tietyn tarkan ajonopeuden nopeusmittaria seuraamalla. Tässä toiminnassa ei näin ollen olisi kyse siitä, että kuljettaja rikkoo tieliikennelakia tahallaan tai huolimattomuudesta, mitä edellytetään teon rangaistavuuden osalta. Ehdottamamme toleranssiraja olisi linjassa nykyisen sakotuskäytännön kanssa ja vähentäisi hallinnollista taakkaa, mitä todennäköisesti muodostuisi, kun enintään 5 kilometrin ylinopeudesta määrättyihin liikennevirhemaksua koskeviin päätöksiin haettaisiin muutosta ehdotetun 160 §:n 4 momentin anteeksiantomahdollisuuteen vedoten.

Ajokorttilaki

65 § Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Esityksessä ehdotetaan, että liikennevirhemaksulla rangaistavat teot tiettyjä erikseen lueteltuja tekoja lukuun ottamatta eivät vaikuta ajokieltoon määräämiseen. Tämä on erittäin hyvä uudistus ja poistaa osaltaan tarvetta eduskunnankin jo useamman kerran edellyttämän ajokorttien virhepistejärjestelmän käyttöönotolle.

Kuten edellä todetaan, tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä ja vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat vähäiset rikkomukset tulee saada liikennevirhejärjestelmän piiriin. Ne eivät myöskään saa olla vaikuttamassa ajokieltoon määräämiseen.

Sen vuoksi ajokorttilain 65 §:n 1 momentin 2) ja 6) kohtiin on lisättävä maininta, että kyseisten kohtien osalta liikennevirhemaksulla rangaistavat rikkomukset eivät ole vaikuttamassa ajokieltoon määräämiseen:

Ajokorttilaki 65 § Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

- - - - - - - -

2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320 /2017) tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen ***lukuun ottamatta liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja***

- - - - - - - -

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen ***lukuun ottamatta liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja***

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen	Ari Herrala
toimitusjohtaja	johtava asiantuntija